No. 2070 Zaterdag 8 September 1923. 40ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: St. Elisabeth's Gasthuis.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Onze Jubileumfeesten.

Als er nog bewijzen noodig waren, dat Curaçao aan Holland verknocht is en liefde heeft voor het Vorstenhuis van Oranje, dan zouden de feestdagen van de vorige week wel allen twijfel hebben weggenomen.

De telegrammen deze week uit Holland ontvangen meldden, hoe het Moederland, van de hoofdstad en de Residentie tot het kleinste dorp, die dagen in blijde feeststemming heeft doorgebracht.

Door den Oceaan en duizenden mijlen afstand van het Moederland gescheiden, is Curaçao toch één en vereend met Holland en niet minder dankbaar heeft onze kleine kolonie de weldaden dier vereeniging met Nederland herdacht en oprechte hulde en eer gebracht aan die waardige, edele Landvorstinne, die sinds 25 jaar over ons regeert.

Toen Koningin Emma nu een kwart eeuw geleden aftrad als Regentes, sprak zij in haar manifest tot het Nederlandsche volk deze gedenkwaardige woorden:

„In dagen van smart en rouw trad ik op als Regentes van het Koninkrijk. Thans schaart zich het geheele Volk in vreugde om den troon Zijner jonge Koningin. God heeft Mij in deze jaren gesteund. Mijn dierbaarste wensch is vervuld."

Vijf en twintig jaren zijn sinds dien voorbij gegaan. Koningin Emma heeft ook den [illegible] van haar Koninklijke Dochter mogen beleven.

Met voldoening heeft Zij kunnen zien, dat na 25 jaren ook thans nog „zich het geheele Volk in vreugde om den troon van haar Koningin schaart."

Het geheele Volk, ook het volk van Curaçao.

Hetzelfde telegram uit Holland meldde ook, dat de Vereeniging van drankbestrijders alle moeite heeft ingespannen om door wettelijke bepalingen te verkrijgen dat het Volk in die dagen geen misbruik zou maken van sterken drank. Een wijze maatregel, die bij dergelijke feestdagen en vooral bij kermisdagen door gemeentebesturen meermalen getroffen wordt om losbandigheid en brooddronkenheid tegen te gaan.

[illegible] is het nu niet treffend, en valt [illegible] vergelijking niet ten voordeele van onze volksklasse uit, dat, terwijl hier geen enkele dwang geoefend, geen enkele verbodsbepaling tegen het gebruik van alcoholische dranken genomen is, men ons volk op de meest waardige wijze heeft zien feestvieren, dat er ternauwernood een beschonken persoon op de straten werd opgemerkt?

Is ook dat niet een graadmeter van het peil onzer beschaving?

Wie in de groote steden van Holland kermis-en nationale feestdagen heeft meegemaakt, en daar de banale en weerzinwekkende tooneelen van den feestroes van de volksklasse heeft aanschouwd, zal ons wel van geen overdrijving beschuldigen.

***

Het Jubileum onzer Koningin is op Curaçao met veel enthousiasme gevierd, en de reeks van feestelijkheden is schitterend en boven verwachting geslaagd.

Reeds Woensdagmorgen werden de festiviteiten ingezet door de militairen van ons Garnizoen, waarvan wij door de hoffelijke uitnoodiging van MAJOOR VAN ROGGEN een gedeelte mochten bijwonen.

Wij waren daar in het *Waterfort* getuigen van interessante volksspelen o. a. van een Goelingduel, Ringsteken op kruiwagens en een zeer mooi nummer van carousselrijden op rijwielen door 8 militairen.

De clou van dezen dag was evenwel de onthulling van een borstbeeld van H. M. de Koningin in de versierde cantine door Mejuffrouw W. BRANTJES, opgeluisterd door een kinderkoor met begeleiding van de stafmuziek.

Gouverneur Brantjes en familie, tal van Officieren, [illegible] kader en alle mindere militairen waren daarbij tegenwoordig.

Vooral die gemoedelijke, vaderlijke, vaderlandslievende toespraak van Majoor van Roggen tot zijn jongens over de beteekenis van die onthulling en van dat beeld der Koningin dáár in de cantine kwam uit het hart en ging tot het hart der militairen; ze maakte werkelijk indruk en getuigde tegelijk van de sympathieke verhouding, die er bestaat tusschen de officieren en de soldaten.

Dien dag en ook den volgenden nog werden de feestelijkheden in het Waterfort voor de militairen voortgezet en hebben eerst deze week Donderdag 6 September, den herinneringsdag der Kroning onzer Koningin, hun beslag gekregen door de verdere afwerking van het feestprogram, bestaande in wedstrijden, in het schijfschieten op het Rif en vervolgens van den vijfkamp op Mundo Nobo en 's middags met een gecostumeerden voetbalwedstrijd, Prijsuitdeeling in de cantine en Bioscoopvoorstelling in de cantine.

* * *

Voor de burgerij werd Woensdag 29 Augustus het feest des middags half 5 geopend met een rondgang der militaire muziek door de stad en een buitengewone muziekuitvoering op het Brionplein, waarbij als slotnummer *Herinnering aan den slag van Waterloo*, compositie van W. H. J. Kessels, werd uitgevoerd, waarvan wij in ons vorig nummer de uitvoerige verklaring reeds gegeven hebben.

Wij herinneren ons niet ooit op het Brionplein zulk een enorme menschenmassa opeengepakt gezien te hebben als dien avond. Het geheele plein straalde in een gloed van electrisch licht, door de rijke verlichting van het Hotel Americano, Het Bisschoppelijk Paleis, waar de Buste van de Koningin in een ster van electrische gloeilampjes prijkte en vooral door de keurige versiering en verlichting van den gevel van het St. Martinus-Gesticht. Het was een zee van licht, dat het geheele plein als met het volle daglicht overgoot.

Bovendien had men van hier een prachtig gezicht op de tooverachtige versiering aan de andere zijde van de haven op het Gouvernementshuis met de muziekkiosk op den voorgrond, en op de slingers van licht over de geheele Koningin Emma-brug over de haven.

De uitvoering werd door duizenden van menschen met een bewonderenswaardige stilte en eerbiedige waardeering aangehoord. Het was een pakkend stuk vol emotie, dat door den Heer Boskaljon, die met jeugdig vuur werd gedirigeerd.

De eerste dag reeds was mooi geslaagd en de houding van het feestelijk gestemde publiek onder alle opzichten waardig.

Donderdag 30 Augustus.

De feestcommissie heeft in deze dagen zwaar werk te verrichten gehad. Eigenlijk mogen we het werk van de wekenlange voorbereiding evenmin onderschatten, de organisatie van de verschillende volksspelen. Die morgen verliep zoo mooi als maar men wenschen kon. Het volk genoot en was opgetogen. Doch het glanspunt van dien dag was de *allegorische optocht* dien middag te 4 uur, die uittrok van Scharloo en door de geheele stad langs alle hoofdstraten passeerde. Dat was keurig, smaakvol, artistiek. De jonge dames onzer stad, die daaraan hebben deelgenomen, hebben zich duchtig geweerd en iets voor den dag gebracht, dat ieders lof en bewondering ingeoogst en ook werkelijk ruim verdiend heeft.

Als we over iets onzen spijt mogen te kennen geven, is het alleen, dat de auto's nog te vlug voorbijreden, zoodat ons oog zich niet voldoende kon verlustigen aan deze smaakvolle tableaux.

De versierde auto's, die aan dezen optocht deelnamen, stelden voor:

1. Bloemenkoningin met haar hofhouding van bloemen.
2. Lelie — Wilhelminatuin.
3. Rose „La France" (Hoorn van Overvloed).
4. Klaproos.
5. Mand met tulpen.
6. Narcis (auto in den vorm van een ouderwetschen Hollandschen windmolen.)
7. Margriet.
8. Roos *American Beauty.*
9. De Nederlandsche Maagd, omringd door de elf provinciën, elk voorgesteld door het wapen dier provincie met een jonge dame in de eigenaardige kleederdracht van die provincie.
10. Klomp met Vollendammer visschersvrouwen.
11. De Hollandsche oorlogsboot: *de zeven provinciën.*
12. De vlinder.
13. De auto van het A. N. V.
14. Oranje Boven.

Bovendien reden nog 2 muziekkorpsen, de stafmuziek in de versierde autobus en de muziek van Scherpenheuvel in den stoet mede.

Hierbij had zich nog een legio van auto's aangesloten. Men zegt, dat er in het geheel 75 auto's aan den optocht deelnamen.

Doch voor een volgende maal zouden wij in overweging willen geven alleen *versierde* en door de feestcommissie goedgekeurde auto's aan den feeststoet te laten deelnemen.

Voor de Jury is het een zeer moeilijke keus geweest aan wie den prijs toe te kennen. Er kon geen sprake van zijn, 1ste of 2de of 3de prijs toe te wijzen, want allen waren even mooi. Daarom heeft de Jury er iets anders opgevonden. De prijs voor het *mooiste geheel* viel ten deel aan de: *Wilhelmina tuin.*

Prijs voor de *eigenaardigst versierde auto* aan de *Hollandsche Maagd en de 11 provinciën.*

Prijs voor den *meest ingenieus versierde auto*: *de Hollandsche Molen.*

De Jury-prijs viel ten deel aan *de Vlinder.*

Alvorens de stoet op het Brionplein ontbonden werd, daalde de Bloemenkoningin van haar troon, betrad de kiosk en kroonde daar de buste van H. M. Koningin Wilhelmina met een bloemkrans en strooide bloemen aan haar voeten. Dat was een zeer mooie

Met de K. L. M. naar Parijs.

I.

We leven in een tijd van roemruchte gebeurtenissen op velerlei gebied.

De prestaties van onze laboratoriahelden, die den naam van ons klein Nederland op wetenschappelijke gebied over de geheele wereld brengen, dringen helaas niet tot het groote publiek door.

Er is wel nog een ander terrein, waarop wij Hollanders dagelijks bewijzen van bekwaamheid afleggen en dat is de civiele luchtvaart.

Het kleine Nederland gelegen tusschen machtige rijken, in den N.W. uithoek van Europa, heeft zich opgewerkt tot een der meest vooraanstaande landen op luchtvaartgebied.

En dat door eigen energie en bekwaamheid, dank zij het bezit van twee personen: FOKKER, als de man van de Nederl. Vliegtuigenfabriek, en PLESMAN, als de ziel van *de Kon. Luchtvaart Maatschappij voor Nederland en Koloniën,* kortweg: de **K. L. M.**

Deze in hen gepersonificeerde lichamen zijn het, die resultaten hebben weten te bereiken, welke ons door het buitenland terecht benijd worden en waarop ieder Nederlander trotsch mag zijn.

Hoewel geheel onafhankelijk van elkaar en ieder afzonderlijk op zijn terrein werkzaam, bewijzen zij iederen dag opnieuw de juistheid van de woorden, welke generaal SIR SEFTON BRANCKER, de directeur van de afdeeling burgerluchtvaart van het Engelsche ministerie van Luchtvaart, sprak op de *„Imperial Air Conference"*, welke den 6en en 6en Februari van het vorig jaar te Londen werd gehouden:

„Ik heb altijd beweerd, dat de Nederlander een van de beste luchtvaarders der wereld zal worden, evenals hij reeds van ouds een der beste zeevaarders is."

Deze gedenkwaardige woorden kon die Engelsche generaal onmogelijk hebben uitgesproken, wanneer hij niet overtuigd was geweest van de uitstekende organisatie der K. L. M.-lijnen en van de voortreffelijkheid der hier gebruikte Fokker-toestellen.

Het is helaas, dat deze overtuiging wèl tot het buitenland is doorgedrongen, maar bij ons, Nederlanders, nog nagenoeg geheel ontbreekt.

Daar het taak van een dagblad is, zijn lezers zoo volledig mogelijk in te in te lichten over, en op de hoogte te houden van het wereldgebeuren in het algemeen en van de uitingen van den menschelijken ondernemingsgeest in het bijzonder, hebben wij gemeend onzen lezers eens iets te moeten vertellen van den huidigen stand van het luchtverkeer in ons land.

Wij hadden het genoegen, van den secretaris der K. L. M., den heer Hans Martin, alle inlichtingen te kunnen verkrijgen die wij wenschten.

Hij ontving ons daartoe in het hoofdkantoor van onze nationale luchtvaartmaatschappij, gelegen aan de Heerengracht no. 13 den Haag, en van hem vernamen wij o.m. het volgende:

De K. L. M. bestaat thans ruim 2 jaar — op 14 April 1921 werd de dienst op plechtige wijze te Schiphol bij Amsterdam geopend — en in dat kort tijdsbestek heeft zij haar levensvatbaarheid ruimschoots bewezen.

Haar oprichting was wel een staaltje van grooten durf.

Het succes van de E. L. T. A., welke in 1919 te Amsterdam gehouden werd, had er niet weinig toe bijgedragen om de aviatiek hier te lande populair te maken.

Onze militaire vliegers bewezen aan landgenoot en vreemdeling, dat wij, hoewel niet in oorlog geweest zijnde op luchtvaartgebied, niet voor Franschen of Engelschen behoefden onder te doen.

Het vertrouwen in het vliegverkeer was gevestigd en als gevolg daarvan besloten eenige energieke mannen in 1920 tot de oprichting van onze eerste luchtvaartmaatschappij: *de Kon. Luchtvaart Mij. voor Nederland en Koloniën* (K. L. M.).

Bij de Fokker-fabriek te Amsterdam werd een tweetal vliegtuigen gekocht van het type F II, die als verkeersmachines al dadelijk goed voldeden.

Kort daarop bracht Fokker evenwel een paar noodzakelijke constructieverbeteringen aan en zoo ontstond het beroemde verkeerstoestel. de F III.

Ieder kent deze toestellen, met den 16 M. breeden geheel vrij dragende vleugel en de ruime, gerieflijk-ingerichte kajuit, welke 5 personen kan bevatten. Van dit type, dat op dit oogenblik, dus bijna 3 jaar later, nog behoort tot de beste toestellen op dit gebied, werden 8 stuks besteld en later nog 2. Bovendien werden nog twee Engelsche toestellen van het merk De *Havilland type IX* overgenomen.

Met deze machines, later nog met twee D. H. 's vermeerderd, werden de volgende lijnen geopend:

Rotterdam — Amsterdam — Bremen — Hamburg en terug, éénmaal daags in elke richting.

Amsterdam — Rotterdam — Londen en terug, éénmaal daags in elke richting.

Amsterdam — Rotterdam — Brussel — Parijs en terug, eveneens éénmaal daags in elke richting.

Amsterdam — Parijs en terug, anderdaags, rechtstreeks zonder tusschenlandingen, later opgenomen in den voorgaanden (dagelijkschen) dienst.

Er werd zeer regelmatig gevlogen en het vervoer aan passagiers, post en goederen was bevredigend.

Het totaal vervoer in 1921 bedroeg op 1195 vluchten: 1664 passagiers, 1548 K.G. post en 38.907 K.G. goederen.

Op Brussel en Parijs en omgekeerd was het passagiersvervoer het belangrijkst, terwijl het postvervoer het drukst

hulde en fijne attentie.

Ook nu er reeds verscheidene dagen overheen zijn gegaan, spreekt iedereen nog met de grootste opgetogenheid over dezen prachtvollen stoet.

De Curaçaosche dames, die aan dezen allegorischen optocht hebben deelgenomen, hebben den dank verdiend van het publiek, dat zij werkelijk van hun artistieken gaven hebben doen genieten.

Des avonds ten half 8 uur had een gondelvaart plaats door de haven van electrisch en *a giorno* versierde motorbootjes en tot slot bengaalsche verlichting der haven. Ook dit nummer werd door ontelbare toeschouwers aan den waterkant bijgewoond en slaagde naar wensch. Het was wel jammer, dat niet meer bootjes aan deze vaart deelnamen.

Vrijdag 31 Augustus.

Te middernacht klokke 12 uur kondigde een kanonschot aan de bevolking van Willemstad aan dat de dag van het Jubilé der Koningin was aangebroken.

In de tempels van alle kerkgenootschappen werden dien dag dank- en bedestonden gehouden voor H. M. de Koningin.

In de Kathedraal van St. Anna had ten 7 uur een plechtige Hoogdienst plaats om God dank te brengen voor alle zegeningen in die 25 jaar genoten.

Een groote attractie vormde ten half 10 uur de cantate uitgevoerd door de kinderen der scholen onder begeleiding van muziek van de jongens van Scherpenheuvel op het plein voor het Gouvernementshuis binnen het Fort Amsterdam.

Gouverneur BRANTJES in ambtscostuum omringd door zijn familie had op het bordes onder de oranje-markies plaats genomen.

De jongejuffrouw Josephina Elenita Rigaud bood aan Zijn Exc. met een hartelijke Hollandsche toespraak een artistiek gecalligrafeerd album met den tekst der cantate aan, een kunstwerk van een der Zusters van het St. Martinus Gesticht. Deze cantate zal ook als blijvende herinnering in *Ala Blanca* worden afgedrukt. Want zij verdient dit. Het is gelegenheidspoëzie van de beste soort, zooals er op Curaçao nog weinig of niet aan een dichterziel ontvloeid is.

Deze cantate werd door de duizenden kinderen der R. K. scholen (want van de openb. scholen waren er maar weinigen tegenwoordig) met veel geestdrift gezongen. Sommige passages werden door het wapperen met vlaggetjes, die zij in de hand hielden, nog meer enthusiasme bijgezet. De directeur frater Canutus, onder wiens leiding de cantate werd uitgevoerd, had geen gemakkelijk taak zoo'n groote schare speelsche en dartele kinderen naar den dirigeerstok te doen luisteren. Maar het geheel liep toch boven verwachting goed van stapel.

Nauw was deze cantate beëindigd of het uur der openbare audiëntie was reeds aangebroken. Tal van autoriteiten, vereenigingen, particulieren, waaronder eveneens de Amerikaansche vliegeniers werden opgemerkt, vulden de zaal.

Zoodra de Gouverneur vergezeld van zijn militairen adjudant had plaatsgenomen, trad de Procureur Generaal Dr. J. B. Gorsira naar voren en hield de volgende rede:

Excellentie!

Deze gedenkwaardige dag sluit af een tijdperk van 25 jaren in Hr. Ms. regeering. Een vluchtige blik terug ontvouwt aan ons geestesoog de vorderingen, die Nederland, met forsche schreden onder het zegenrijk bestuur van onze Koningin in ieder opzicht geestelijk zoowel als stoffelijk heeft gemaakt.

Doch niet alleen Nederland, ook Curaçao heeft naar verhouding van zijn belangrijkheid en vermogen een aanmerkelijken vooruitgang te boeken onder den scepter van de geëerbiedigde Vorstin.

Op elk gebied is er rusteloos en ten koste van veel geld gewerkt om de bronnen van welvaart der kolonie te ontwikkelen. Landbouw en veeteelt, handel, nijverheid en scheepvaart, mijnwezen en watervoorziening, tevens ook kinderzorg, onderwijs en wetgeving hebben de volle aandacht van Hr. Ms. regeering.

En, heeft in sommige opzichten de uitkomst niet beantwoord aan de verwachting, laten wij ten opzichte daarvan heden den uitslag niet rekenen, doch alleen het doel tellen, het schoone doel, uit liefde voor Hoogstderzelver gebiedsdeelen buiten Nederland door H. M. voor oogen genomen, om ze te brengen door grooter ontwikkeling hunner hulpbronnen tot zelfstandigheid.

Doch wat de langjarige slaapster, Curaçao, eigenlijk heeft wakker geschud, is geweest de C. P. M. die, bijgestaan door de Mijnmaatschappij Curaçao, de scheepvaartmaatschappijen enz. het verder voert op den weg van vooruitgang.

Wil ik verder eere geven, wien eere toekomt, dan mag bij dezen terugblik een woord van lof niet achterwege blijven voor wat de R. K. Missie in deze vijf lustra voor de zedelijke en geestelijke ontwikkeling der Curaçaosche bevolking heeft gedaan. Is deze niettemin nog lang niet in de voorste rij der beschaving, er moet niet uit het oog worden verloren, dat het bestijgen van de hoogte van thans van uit groote diepte begonnen en tegen groote moeilijkheden in is voortgezet.

Curaçao heeft alle reden tot dankbaarheid voor wat onder de Regering van H. M. is aangepakt en bereikt.

Moge het der geliefde Vorstin gegeven zijn Hoogstderzelver 50-jarig jubileum in welstand te vieren en mogen zij, die dat feest medemaken, even groote, zoo niet grootere, mijlpalen in den bloei van Curaçao kunnen vaststellen.

Wij verzoeken U, namens dit deel van het Koninkrijk der Nederlanden, wel bij H. M. en Haar Huis de tolk te willen wezen van onze eerbiedige hulde en gelukwenschen, van onze aanhankelijkheid en trouw.

Zijne Exc. de Gouverneur dankte den Procureur, en achtte zich gelukkig en beschouwde het als een groote eer aan H. M. die wenschen en de felicitatie van het geheele volk van Curaçao te mogen aanbieden. Tegelijk hoopte Z. Exc. dat de Almachtige het leven van de beminde Vorstin nog lang zou sparen en Zijn zegen overvloedig over het Moederland en Curaçao zou uitstorten.

Ook dien morgen hadden verschillende volkspelen onder groote belangstelling van de zijde van het publiek en met veel succes plaats.

In den namiddag te 3 uur trok de sportoptocht van alle sportclubs in uniform, ieder met hun eigen clubvlag, onder begeleiding der muziek van het Brionplein naar het sportterrein op *Mundo Nobo*. [illegible] terrein bood een kleurigen aanblik. Duizenden toeschouwers stonden bij onze komst reeds om de omheining geschaard om van dit deel van het feestprogram getuigen te zijn.

Precies den 4 uur kwam Z. Exc. Gouverneur BRANTJES en familie met het Jubileum Comité op het terrein en werd door de muziek met het *Wilhelmus* begroet.

De Procureur Dr. J. B. Gorsira, als Voorzitter van het Comité, nam nu het woord om dit nieuwe Sportterrein aan het Bestuur der kolonie als feestgave der bevolking ter eere van Koningin's Jubileum aan te bieden. In het kort gaf de Spr. een overzicht van de werkzaamheden van het Comité, de bouw van dit sportpark met den eerepoort, kleedkamers, enz. en verzocht de Gouverneur dit geschenk te aanvaarden en verder voor de instandhouding ervan zorg te dragen.

De Gouverneur antwoordde, dat dit ook zijn liefste wensch was, en dat hij reeds een Commissie *ad hoc* benoemd had. Verder dankte Z. Exc. het Comité, sub-commissies en alle personen, die zoo eendrachtig hadden saamgewerkt om zoo'n mooi geheel tot stand te brengen.

Hierna nam de Voetbalwedstrijd een aanvang.

Voetbal-wedstrijd.

De 2 elftallen waren saamgesteld uit leden van de verschillende Curaçaosche Clubs.

Oranje en *Rood*

Was in den beginne *Oranje* aan de winnende hand, spoedig had *Rood* het verlies ingehaald, en zóó stonden, toen de tijd verstreken was, voor beide partijen de kansen gelijk 2 — 2.

Er werd nog een kwartier langer doorgespeeld.

Doch ook dit gaf geen beslissing.

De captains der beide elftallen verklaarden er in toe te stemmen er nu om te loten, waardoor *Oranje* de winner werd. Alle spelers van elftal A [*Oranje*] onvingen toen uit de handen van Mejuffrouw BRANTJES ieder een zilveren medalje als aandenken van dezen wedstrijd.

Frater RICARDUS, lid van de feestcommissie sprak nog een woord van gelukwensch, wekte allen op de sport te beoefenen als middel om hun spieren en energie te stalen en met ter zijdestelling van alle tweedracht en rivaliteit als ware sportbroeders in vriendschap om den voorrang te dingen.

Dien avond had nog een zeer aardige bioscoopvoorstelling op het Brionplein plaats, waarbij een overtalrijke menigte zich kostelijk vermaakte.

Het slot bracht een muziekuitvoering met een zeer mooi vuurwerk, dat dit jaar tot groote tevredenheid in vlugger tempo dan andere jaren werd afgewerkt.

Zoo eindigde ook deze laatste feestdag, waarvan na afloop allen zonder onderscheid ten hoogste voldaan en in de prettigste stemming den weg naar huis insloegen. Zelden of nooit heeft de bevolking van Curaçao, zoo eendrachtig, zoo vergenoegd, zoo innig voldaan feest gevierd.

Een oprecht woord van dank komt toe aan het Jubileum-Comité, de feestcommissie, de militairen en ons politiecorps, die elk voor zich en door onderlinge samenwerking er zooveel ja alles toe hebben bijgedragen, dat deze feestdagen zoo'n ordelijk verloop hadden en zoo uitnemend, zonder eenige stoornis, zonder de minste wanklank geslaagd zijn.

De Amerikaansche Vliegeniers. Als vervolg op ons bericht van de vorige week kunnen wij nog mededeelen, dat vorige week Zaterdag morgen van vertrek der Amerikaansche vliegeniers niets meer gekomen is. De eene moest in reparatie en de andere bleef hem gezelschap houden. Wel maakte de eene dien middag omstreeks 2 uur een rondvlucht over het eiland van één uur lang. Maandagmorgen tusschen 6½ en 7 uur zijn beiden zonder verdere moeilijkheden opgestegen en naar SantaMarta (Colombia) vertrokken. Ook het reparatieschip *Carlew 8* vertrok dien morgen in diezelfde richting.

President Harding.

Warren Harding werd in 1865 als oudste zoon van een plattelandsgeneesheer te Ohio geboren.

Zijn vader was van Schotschen oorsprong, terwijl zijn moeder, Kirks [illegible] ming heet te zijn. Tot zijn 14e jaar bezocht de jonge Harding de dorpsschool, om daarna in Ohio het centrale college van Heria te bezoeken.

In dien tijd bewoog hij zich het eerst op journalistiek terrein; hij redigeerde met succes een studentenblad. Intusschen zag hij zich van tijd tot tijd genoodzaakt door handenarbeid in zijn studiekosten te voorzien.

In 1884 ging zijn familie anar Marion, waar zijn vader het plaatselijk blad de *„Star"* kocht.

De jonge Harding bekleedde aan dit blad de meest uiteenloopende functies, van loopjongen en letterzetter, tot hoofdredacteur en directeur.

Door noeste vlijt, grooten ondernemingsgeest en zakenkennis heeft hij het blad allengs weten op te werken tot een zeer bloeiend bedrijf.

Bovendien was Harding eigenaar van een groote Bank en van verscheidene fabrieken.

Hij was gehuwd, doch had, geen kinderen.

Harding steeg allengs hooger en hooger op den maatschappelijken ladder. Hij sloot zich aan bij de republikeinsche partij en wist daar zoo'n positie van beteekenis in te nemen, dat hij achtereenvolgens gekozen werd tot Senator en tot gouverneur van den staat Ohio.

Toen Woodrow Wilson aan het einde van zijn periode als president der Ver. Staten was gekomen, moest in begin November 1920 de verkiezing van een nieuwen hoogsten staatsburger plaats hebben.

Vier candidaten betwistten elkaar de eer.

Het waren James Cox, democraat, Eugen van Debs, socialist, Parley Cristenson, radicaal en... Warren Harding, de candidaat der republikeinen.

Van dezen kwamen alleen Cox en Harding in aanmerking. De eerste had als partijgenoot van Wilson te kam[illegible] omdat het volk Wilson en zijn regeering verantwoordelijk stelde voor de dure prijzen, de hooge belastingen en de talrijke arbeidsconflicten,

Dinsdag 2 November 1920 deden ongeveer 50 milioen mannelijke en vrouwelijke kiezers uitspraak over de richting, waarin zij de landpolitiek gevoerd wilden zien.

Met een meerderheid zóó groot, als nog nooit bij vorige verkiezingen aan één der partijen te beurt viel, werd Harding gekozen.

In Maart 1921 nam hij op het Kapitool te Washington bezit van zijn waardigheid.

Vóórdat Harding zijn laatste reis aanving, had hij den vice-president Coolidge en dienst plaatsvervanger staatssecretaris Hughes bekleed met de volledige waardigheden aan de uitoefening van hun tijdelijke functies verbonden.

Weinig kon hij vermoeden, dat deze voorzorgsmaatregelen maar al te zeer noodig zouden blijken.

Coolidge volgt Harding nu op als president der Vereenigde Staten en treedt in al diens rechten en verplichtingen tot 4 Maart 1925, den datum, dat Harding had moeten aftreden.

Gewoonlijk werd het ambt van vice-president beschouwd als een eerebaantje en meestal is dit ook het geval geweest.

Nu evenwel na Roosevelt, die in 1901 den vermoorden Mac Kinley opvolgde, ook Coolidge op deze wijze aan het bewind is gekomen, zal er in de toekomst wel degelijk door het kiescollege groote aandacht aan de persoon van dien functionaris geschonken dienen te worden.

* * *

De bekende Engelsche journalist Chesterton schreef nog niet zoo heel lang geleden, dat de president van de Vereenigde Staten een der machtigste en meest invloedrijke personen was van de wereld, en het is wel teekenend, dat [illegible] de eerste burger van den staat was bekleed met een macht zóó groot, als zelfs een keizer van Duitschland of czaar van Rusland uit de laatste jaren nooit gehad hebben.

Zijn grooten invloed op het gebeuren dankte hij intusschen niet alleen aan zijn staatkundige bevoegdheden in de republiek, maar vooral aan het groote overwicht, dat Amerika in de laatste jaren in Europa verkregen heeft, niet het minst door de financieele koorden, waarmede de oude wereld aan de nieuwe gebonden is.

En al is het misschien wel wat overdreven om te beweren, dat alleen Amerika in de geweldige vraagstukken voor onzen tijd het verlossende woord zou kunnen spreken, een waarheid is het zeker, dat de groote republiek, en daardoor haar politieke en staatkundige leider een huiveringwekkende macht bezit, die veel ten goede en ten kwade zou kunnen keeren.

Het kan dan ook niet uitblijven, dat de vergiftigde kreeft, die den dood van Harding op zijn geweten heeft, onbewust in de politieke gebeurtenissen van de wereld een groote rol zal

---

was op de lijn Amsterdam—Londen en het goederenvervoer op de lijn Londen—Amsterdam.

In genoemd jaar van 14 April tot 19 November, toen de dienst wegens het ongunstige weer werd stopgezet, legden de toestellen der K. L. M. in totaal 440.000 K.M. af, zonder één enkel ongeval!

De tegenspoed bleef echter voor de K. L. M. niet uit. Een zware concurrentiestrijd moest worden gestreden tegen de buitenlandsche maatschappijen, die krachtigen steun van hun regeeringen krijgen.

Vreemd-Engelsch-personeel, slechte toestand van de vliegvelden Schiphol en Waalhaven (bij Rotterdam), de groote economische malaise, waardoor de lijn op Hamburg gestaakt moest worden, dit alles droeg er niet toe bij om erg hoopvol het jaar 1922 in te gaan.

Op echt-Hollandsche wijze werd er evenwel den moed in gehouden en, dank zij hard werken, werd er in het afgeloopen jaar veel bereikt.

De vliegvelden Schiphol en vooral Waalhaven werden gemoderniseerd, de geheele vloot van 13 toestellen was grondig nagezien, het buitenlandsche personeel door Nederlansche aviateurs vervangen en op 18 April werd het bedrijf hervat.

De dienst op Londen moest al spoedig twee maal daags worden uitgebreid, terwijl de K. L. M., op 1 Juni de exploitatie van de lijn op Brussel geheel overnam, daar de Belgische maatschappij, de S. N. I. T. A. haar bedrijf staakte.

De Fokker-vliegtuigen mochten evenwel nog niet doorvliegen naar Parijs, omdat er geen luchtvaart-overeenkomst met Frankrijk bestond. Nu moesten de passagiers in Brussel overstappen en ondervonden daarbij, zeer tot hun schade, de nadeelige gevolgen van de onregelmatigheid van den Franschen dienst. Gelukkig is dit hinderlijk verbod thans opgeheven.

De I. C. A. R., die van 2 tot 17 September j. l. gehouden werd, droeg zeer veel bij tot het populair maken van de aviatiek in Rotterdam en omgeving.

Niet minder dan 1679 passagiers maakten korte rondvluchten, terwijl bovenden 196 passagiers van Amsterdam de I. C. A. R. kwamen bezoeken. Van de gelegenheid om op Zaterdag en Zondag korte vluchtten te maken, profiteerden niet minder dan 2582 personen, zoodat in 1922 ruim 4450 personen de geneugten van het vliegen hebben beleefd.

Het aantal toestellen werd uitgebreid met twee Fokker-toestellen, type F III, maar uitgerust met zwaardere motoren, n.l. Rolls Royce. Deze machines, die de volgnummers hebben H-NABU en V, bezitten grooter snelheid en laadvermogen. Zij kunnen 6 passagiers vervoeren en hebben bovendien een afzonderlijk laadruim.

De lijn Rotterdam—Hamburg was opgeheven, daarentegen werd de lijn Amsterdam—Londen doorgetrokken naar Manchester.

De totale vervoercijfers voor 1922 zijn: aantal passagiers 1414, brievenpost 1035 K. G. pakketpost (alleen naar en van Londen) 2737 K.G, goederenvervoer 90.531 K. G.

Deze cijfers toonen dus aan, dat het passagiersvervoer achteruit is gegaan. Dit gebeurde op de Parijsche lijn, en wel v.n.l. door de slechte exploitatie door de Fransche maatschappij, die de passagiers van en naar Parijs bracht en hierdoor velen afschrikte. Bovendien golden als bijkomstige moeilijkheden de heerschende malaise, het slechte weer in den zomer en de hooge passageprijs. Deze laatste werd voor de Londensche lijn in het najaar verlaagd van f 75 op f 48, dank zij een nauwe samenwerking met de Engelsche Daimlerluchtlijn.

Evenals het eerste jaar, werd ook nu de dienst op buitengewoon regelmatige wijze onderhouden, zonder één enkel ongeval, hetgeen den reeds hierbovengenoemden Engelschen generaal Sir Sefton Brancker aanleiding gaf tot de volgende verklaring:

„De Nederlanders exploiteeren een zeer goed werkende luchtdienst tusschen Amsterdam en Londen. Deze wordt door de regeering gesteund. Zij maken gebruik van den Fokker-eendekkers met Britsche Siddeley Puma-motoren en de standaard van hun regelmatigheid en veiligheid en hun algemeene betrouwbaarhied is zeer hoog."

Die lof is nog aan geen ander volk toegezwaaid en die, omdat hij komt uit den mond van den chef van de Engelsche burgerluchtvaart, dubbel waarde heeft.

Het is dan ook niet te verwonderen, dat onze regeering de noodzakelijkheid inzag de K. L. M. met een flink bedrag te steunen, en hoewel de Staten-Generaal in dezen tijd van malaise de staatsuitgaven sterk besnoeien, werd het voorgestelde subsidie aan de K. L. M. met bijna algemeene stemmen goedgekeurd.

Verblijdend is het toenemende goederenvervoer, dat in het vorig jaar meer dan het dubbele van het jaar 1921 bedroeg, en thans, half Juli, reeds het eindcijfer van verleden jaar heeft bereikt. Het ligt dan ook voor de hand, dat in spoedeischende gevallen of met aan bederf onderhevige producten van het vliegtuig als transportmiddel wordt gebruik gemaakt. In dit opzicht opent het vliegtuig nog onbegrensde vooruitzichten.

In groote trekken gaven wij aan, hoe de geschiedenis van de K. L. M. en daarmede de ontwikkeling van het luchtverkeer in ons land plaats had.

(Residentiebode.)

aan spelen, want misschien zou de dood op geen ongelegener tijdstip hebben kunnen komen dan nu de besprekingen der Europeesche leiders onbetwistbaar hopeloos zijn vastgeloopen, zooals uit de historische Engelsche parlementszitting van 2 Augustus wel duidelijk is gebleken.

De leiders der Entente zitten zoo vast als een muur, zoodat zelfs Lord Curzon, de Engelsche minister van Buitenlandsche Zaken, toen in het Hoogerhuis moest verklaren: „Als je me vraagt, wat er nu gebeuren moet, dan kan ik niet anders zeggen dan: ik weet 't niet."

In deze omstandigheden, nu alleen een machtige invloed, buiten de partijen staande, misschien den vast geloopen wagen weer op gang zou kunnen brengen, neemt de dood plotseling den man weg, die wellicht de eenige was, aan wien deze moeilijke en verantwoordelijke taak zou kunnen worden opgedragen.

Want dat zijn tijdelijke opvolger deze taak op zich zou nemen, is al zeer onwaarschijnlijk.

In de allereerste plaats, wijl we voorloopig in het Amerikaansche presidentschap een periode krijgen van politieke rust.

Immers, volgens de Amerikaansche staatsinrichting, wordt bij een tusschentijdsche vacature geen nieuwe president gekozen, maar treedt de vice-president, die gelijk met hem gekozen wordt, in zijn plaats en vervult deze tot de nieuwe verkiezingen.

President Harding, die 4 Maart 1921 in functie trad, had dus nog zitting tot Maart 1925, dus nog twee jaren zal Amerika het met een tijdelijken president moeten stellen.

Deze tijdelijke president is de republiekein Coolidge, die nu toe zeer weinig op den voorgrond trad en ook als senator nooit van zich deed spreken.

Het zal dus zeer te betwijfelen zijn, of hij, nu hij met de uitvoerende macht wordt belast, bereid zal gevonden worden om zich in het Europeesche wespennest te steken en zich ernstige moeilijkheden op den hals te halen.

Want president Wilson heeft wel ondervonden op welk een tegenstand men bij de Amerikanen stuit, wanneer men de Amerikaansche republiek in het Europeesche faillissement wil betrekken.

Het zal bovendien ook een zeer groote vraag zijn of Coolidge wel over voldoenden invloed beschikt om deze zware taak naar behooren te kunnen uitvoeren en of de lang niet gemakkelijke Amerikaansche senaat, die misschien Harding hier nog eenige vrijheid zou hebben gelaten, Coolidge niet aan sterke banden zal leggen.

Naast deze negatieve gevolgen van den dood van Harding zijn er ook nog positieve. Want al was Harding in veel mindere mate geneigd dan Wilson om zich met de Europeesche kwesties in te laten, absoluut afwijzend stond hij niet tegenover de belangen van Europa en zeker niet daar, waar door het Europeesch optreden de belangen van de geheele menschheid in 't gedrang kwamen.

Toen Harding op 2 November 1920 met overgroote meerderheid tot president van de Vereenigde Staten was gekozen, zag men daarin een overwinning van een politiek, welke Amerika wilde isoleeren van de gebeurtenissen in Europa.

De verkiezingsstrijd tusschen Harding en zijn democratischen tegentegenstander Cox geschiedde met de leuze voor of tegen den Volkenbond, maar reeds onmiddelijk bij zijn optreden als president bleek, dat Harding's bezwaren tegen den Volkenbond meer het statuut dan het doel betroffen.

In zijn boodschap aan het congres op 4 Maart 1921 was een van de punten van zijn politiek program, om zich niet in de zaken van Europa te mengen, terwijl hij een of andere militaire alliantie met nadruk van de hand wees, en ook niet bereid was eenige economische verbintenis met Europa aan te gaan.

Maar onmiddelijk daarop sprak hij zich uit ten gunste van de stichting van een wereld-gerechtshof, teneinde een rechtvaardige oplossing te verzekeren.

Deze gedachte heeft Harding nog niet tot uitvoering kunnen brengen, maar de ontwapenings-conferentie, welke hij in December van hetzelfde jaar reeds te Washington bijeen riep en waaraan bijna alle beschaafde landen deelnamen, wees duidelijk in de richting welke Harding wilde ingaan.

En al zijn de resultaten van deze conferentie niet zeer groot geweest en heeft ze zelfs de militaire bewapening niet kunnen beperken, tevergeefs was ze toch allerminst en in zijn laatste niet uitgesproken, maar wel gepubliceerde redevoering, welke hij te San Francisco zou houden, wees hij met trots op deze conferentie als het voornaamste werk van zijn regeering.

Ook de matigende invloed van Harding op Frankrijk is voldoende bekend, terwijl ook een kentering in zijn opvattingen ten aanzien van de bemoeiingen met Europa merkbaar was.

Zoo kan reeds met zekerheid gezegd worden dat Harding op het plan van Engeland voor een internationale commissie van deskundigen om de betalingscapaciteit van Duitschland te onderzoeken, grooten invloed heeft gehad.

Dat hij nu juist in deze periode door den dood moest worden weggerukt en Amerika daardoor voorloopig tot machteloosheid is gedoemd, komt aan de gebeurtenissen in Europa zeker niet ten goede.

En als zoodanig is zijn heengaan voor de wereld een ernstig verlies.

INGEZONDEN.

Aruba, 19 Augustus 1923

Geachte Heer Redakteur.

In een der vorige nummers van *La Union* werd een lans gebroken voor meer faciliteiten aan den handel van wege de administratie van ons eiland, waaraan wij met al ons vermogen adhesie wenschen te betuigen.

Eén stem vormt nog geen koor, daarom hoe meer stemmen zich hij de onze voegen, des te meer zal ten slotte dit koor van stemmen indruk maken en zullen de echo's er van overal doordringen.

Het is onloochenbaar, dat het peil van beschaving en de beteekenis van ons eiland in vergelijking van een 20 tal jaren geleden aanmerklijk gestegen is.

Reden waarom wij ook wel een toontje hooger mogen zingen en het niet billijk is, dat onze stem als van geen beteekenis gesmoord wordt.

Ons hulpstation voor Draadlooze Telegraphie, dat ondanks den besten wil van den Chef niet meer voldoet door de luchtstoringen en door overstemming van andere naburige stations, zal, naar wij van bevoegde zijde vernemen, binnenkort door een krachtiger met fluitvonk vervangen worden.

In het belang van den handel van ons eiland is het te wenschen, dat ons station dan ook *rechtstreeks* met nog andere stations dan Curaçao, vooral met Maracaibo in verbinding zal mogen treden.

Hetzelfde hopen wij eveneens te verkrijgen wat betreft ons hulppostkantoor, zoodat wij ook onze brievenmails niet meer via Curaçao, maar direct, wanneer er scheepsgelegenheid bestaat, naar Maracaibo of andere plaatsen van Venezuela of Colombia kunnen versturen.

Deze beide belangrijke factoren voor den vooruitgang van ons eiland missen wij tot nog toe, waarin toch gemakkelijk zonder veel opoffering kan voorzien worden.

Datzelfde geldt ook voor onze scheepvaart.

Onze schepen, die op Colombia varen, moeten eerst de reis naar Curaçao maken, enkel alleen om daar bij den Colombiaanschen consul de uitklaring te verkrijgen, hetgeen natuurlijk met zeer veel onkosten, en nog grooter tijdverlies gepaard gaat.

Wanneer deze republiek ook hier een vice-consul had of zou toestaan, dat een uitklaring onderteekend door twee kooplieden rechtsgeldig zou zijn, zooals in dergelijke gevallen ook voor andere plaatsen van kracht is, zou onze handel van veel overlast en onkosten bevrijd worden.

Deze punten heeft onze nieuwe Landraad reeds op de agenda, om ter gelegener tijd met den landvoogd te bespreken, doch het lijkt een abnormaliteit, dat de nieuwe landraad, op het oogenblik dat wij dit schrijven, nog niet als zoodanig geinstaleerd is.

Dezelfde landraad verwacht ook, dat evenals ten tijde van Gouverneur Helfrich de zittingen van den Raad van Politie, behalve in dringende gevallen, die geen uitstel lijden, des avonds zullen gehouden worden en in de Raadzaal, toegankelijk voor het publiek.

Dankend, hoogachtend
Een opmerker van Aruba.

Naschrift van de Redactie.
Wegens plaatsgebrek moest dit stuk eenige weken blijven liggen.

Berichten uit de Kolonie.

Op Bezoek.

Donderdag is Gouverneur BRANTJES met zijn beide zoons, die hier hun vacantie zijn komen doorbrengen, en den militairen adjudant den Heer LANDZAAT, met den pakketschoener *Ligia* een bezoek gaan brengen aan het eiland Bonaire.

Koloniale Raad.

In de zitting van den K. R. van den 3n. dezer werden de volgende ingekomen stukken ingediend:

Ontwerp tot aanvulling van de loodsdienstverordening 1922.

Ontwerp tot aanvulling van het Wetboek van Strafrecht.

Ontwerp tot intrekking van de verordening voor de Schutterij.

Brief van den Majoor Commandant van de Schutterij, waarbij Z.H.E.G. opkomt tegen een argument voorkomende in de Memorie van Toelichting tot opheffing van de Schutterij.

Brief van eigenaren, huurders en gebruikers van plantages en gronden in het 4e en 5e district, ter begeleiding van een afschrift van een door hen aan Z. Exc. den Gouverneur van Curaçao gericht verzoekschrift tot herstelling van de wegen in de buitendistricten op Curaçao, met verzoek Raad's medewerking en steun in deze wel te willen verleenen.

De drie ontwerpen werden naar de afdeeling verzonden, de brief van den Majoor Commandant der Schutterij voor kennisgeving aangenomen met belofte dat er rekening mee gehouden zal worden bij de behandeling van het desbetreffende ontwerp, terwijl het request van de eigenaren enz. van plantages in handen van de Commissie van verzoekschriften werd gesteld.

Toen kwam in behandeling het ontwerp tot wijziging van de verordening van 6 October 1906 (P. B. 1907 No. 5) regelende het onderwijs in de Kolonie Curaçao, dat zonder hoofdelijke stemming werd aangenomen.

Gedecoreerd.

Bij gelegenheid van het Kroningsjubilé zijn door H. M. de Koningin gedecoreerd:

tot *Ridder van den Nederl. Leeuw*: de Heeren H. J. T. BOOMGAART, Gouvernements secretaris, en MORRIS E. CURIEL, lid van den Raad van Bestuur.

Tot *Officier* van de *Oranje-Nassau orde:* Majoor C. VAN ROGGEN, Kommandant van de Landmacht, S. E. L. MADURO, Hoofd van de firma Maduro & Sons, (wonend te New-York)

Tot *ridder* in de Orde van *Oranje-Nassau*: de Heeren B. I. MUSSENDEN, St. Eustatius, J. VAN DER ZEE, Gezaghebber van St. Martin, B. E. VAN DER VEEN ZEPPENFELDT, lid van den Kol. Raad.

Tot officier in de orde van Oranje-Nassau de Heeren SAMUEL DE SOLA, Hollandsch consul te Baranquilla en DAVID M. SASSO, Holl. consul te Panamá.

Begiftigd met de eeremedalje der orde van Oranje Nassau *in zilver*: N. I. HEIJZER.

id. *in brons*: J. R. USCO.

Aan allen onze hartelijke gelukwenschen.

Ontvangen.

van het Agentschap van de K. W. I. M. alhier de nieuwe tijdtafel van de booten varende tusschen New-York - Haiti - Curaçao - Maracaibo - Venezuela.

— van den Heer E. A. DOMINGUEZ alhier een reclameplaat en eenige pakjes cigaretten van het merk *Aida*.

Consul.

Bij Koninkl. Besluit is de Heer A. MILDERS erkend en toegelaten als vice-consul van Venezuela te Rotterdam.

Toeristenbooten.

Eindelijk is de firma S. E. L. MADURO & SONS alhier er weer in geslaagd na lange jaren van onderbreking een toeristenboot naar ons eiland te lokken.

De toeristenboot *Empress of Britain* zal het volgend jaar een rondreis maken door West-Indië en daarbij op 25 Februari en 10 Maart ook de haven van Curaçao aandoen.

Deze boot is er een van 16000 ton waterverplaatsing.

Nog een andere toeristenboot, die nog veel grooter is dan de vorige, zal eveneens onze haven komen bezoeken.

Het SS. *Reliance*, van 20.000 ton waterverplaatsing, 616 voet lang, 72 voet breed, met drie schroeven, 5 dekken, die mede den dienst onderhoudt tusschen Amerika en Europa, behoorende tot de Amerika Scheepvaart Mij. *United American Lines* in combinatie met de *Hamburg - American Line*, — zal volgens mededeeling van het Agenschap EDWARDS HENRIQUEZ & Co. alhier, — op den 21n Januari a.s. ook onze haven komen bezoeken. Volgens het album met de portretten van het in — in uitwendige van deze boot is zij ingericht met een buitengewone weelde en zal zeker de grootste boot zijn die tot nu toe onze haven bezocht heeft.

Zij zullen beiden bijzonder welkom zijn.

Vliegmachines.

Ze komen al meer afzetten. Dezer dagen kwam ons ter oore, dat het volgend jaar in de maand Februari een flottielje van 10 hidroplanes, behoorende tot de Amerikaansche luchtvloot van de Panamozône, ons eiland zal komen bezoeken.

— En nu vernemen we uit de couranten van Maracaibo, dat binnenkort het watervliegtuig *Caldas* komende van Cucutá (Colombia) een overlandvlucht naar Maracaibo zal maken. Deze *Caldas* behoort tot de Duitsch-Colombiaansche luchtvloot, die geregeld luchtreizen maakt tusschen Baranquilla en Bogotá.

Het zou ons sterk verwonderen, wanneer deze *Caldas* zijn reis niet nog een eindje verder voortzet, b.v. via Curaçao naar La Guayra.

De Karibia.

Een bericht van het Agentschap *Horn-line* meldde deze week, dat de motorboot *Karibia* Donderdag zou vertrekken en op die reis naar St. Domingo, ook het eiland St. Martin zou aandoen.

Het ware te wenschen dat zulks geregeld en in vasten dienst zou kunnen gebeuren.

Met het charteren van de *Johanna* voor de Bovenwindsche Eilanden is het Gouvernement verre van gelukkig geweest. Het is al verscheidene weken geleden, dat we berichtten, dat de *Johanna* op St. Thomas in reparatie lag. Latere geruchten meldden, dat die bark daar werd vast gehouden omdat er beslag op gelegd was, volgens sommigen, omdat de kapitein de reparatiekosten niet kon betalen, volgens anderen wegens contrabanda. Het ergste was, dat ook de lading, bestaande uit provisie-artikelen voor tal van particulieren op de B. E. nog altijd aan boord was, zoodat daarmede zeer velen leelijk gedupeerd zijn.

Bovendien zijn gedurende al dien tijd de Bov. Eil. van communicatie met het hoofdeiland verstoken gebleven.

Want ook de *Virginia* ligt hier in reparatie. —

Zoo'n abnormale toestand kan toch niet lang bestendigd blijven.

En dat schijnt het Gouvernement ook wel in te zien, want het bovenstaande was reeds geschreven, toen wij Donderdag in de *Boletin Comercial* een advertentie van den Adm. van Financiën opmerkten, waarbij een openb. aanbesteding wordt uitgeschreven voor een scheepvaartverbinding tusschen Curaçao en de Bovenw. Eil. ingaande 1 Dec. a. s.

Hoog Bezoek.

a.s. Dinsdag wordt hier verwacht Z. D. H. Mgr. F. RINCÓN GONZALEZ, Aartsbisschop van Caracas, op zijn doorreis via Maracaibo naar Merida.

Regen.

Dinsdagmorgen ten half zeven uur viel er in de stad bijna een kwartier lang een flinke regenbui. Het blijft drukkend warm. Er schijnt nog meer regen te moeten komen. God geve 't.

Ook gisteren heeft het bijna den geheelen morgen zacht geregend.

Bloemenhulde.

Mr. Th. I. A. Nuyens heeft zich gewend tot den particulieren Secretaris van Hare Majesteit om te vernemen op welken dag de hulde van Curaçao door de Koningin zou kunnen worden aanvaard.

H. M. liet weten zeer gevoelig te te zijn voor de edele gevoelens der bevolking van Curaçao, maar pas terug van Engeland, nog geen dag te kunnen bepalen.

Vermoedelijk zal de dag zijn Donderdag 6 Sept. ten Paleize te Amsterdam, wanneer de corporaties ontvangen zullen worden om gelukwenschen en geschenken aan te bieden.

In overleg met Mr. HELFRICH heeft Mr. Nuyens het bloemstuk besteld in den Haag bij de firma van Houweningen en Ysselstijn Lange Houtstraat 17, de fijnste zaak in Nederland van dit genre.

De wapenspreuk komt in een cirkel voor op het bloemstuk en wordt geschreven in Fransche immortellen, heele kleine bloempjes, die maanden lang frisch blijven. Een beetje meer naar achteren komt dan op een zee van blauwe tule het schip van orchideën etc. Het belooft een prachtstuk te worden van bloemsierkunst en zeer kostbaar.

Autonomie.

Het is wel eigenaardig, hoe het van Heemstra-debat zoo tot Suriname is beperkt kunnen blijven. Principieel staat de kwestie gelijk voor Curaçao en Suriname en het dempen van de Knuffelsgracht in Paramaribo is voor de Staten-Generaal niet veel gewichtiger dan het bouwen van een nieuw postkantoor te Willemstad. Het opmerkelijke is echter, dat van wrijving over autonomies-kwesties tusschen gouverneurs van Curaçao en ministers van Koloniën zelden gehoord wordt; de strijd heeft zich daar veel meer geopenbaard tusschen Koloniaen Raad en regeering, waarbij het Koloniaal bestuur in den regel aan de zijde der regeering stond. Daarmee kan in verband staan, dat de gouverneurs van Curaçao het zooveel langers uithielden dan hunne Surinaamsche collega's: van 1891 tot nu had Suriname 8 gouverneurs, Curaçao slechts 5.

Kol. Wkbl.

Gezaghebbers.

De officieele berichten van deze week melden zeer interesant nieuws, n.l. het eervol ontslag van KAPT. VAN DER ZEE, als gezaghebber van de Bovenw. Eilanden. In diens plaats is benoemd de Heer R. J. BEAUJON Jr. Voor Bonaire beteekent dit zeker een groot verlies.

Als gezaghebber van Bonaire wordt de Heer Beaujon opgevolgd door den Heer J. H. PERRET GENTIL Lzn. tot nu toe werkzaam aan Openb. Werken.

Onze hartelijke gelukwenschen.

Officieële berichten.

Aan den commies ten parkette van den Procureur-generaal alhier C. P. de Haseth is op zijn verzoek eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

De hulpkommies der belastingen M. van der Linde is bevorderd tot kommies en A. A. Römer is benoemd tot tijdelijk hulpcommies.

Aan het hoofd van den post voor D. T. op Aruba P. J. Frigerio is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend.

Aan den hulpvuurtorenwachter op Bonaire J. Melanie is tot verder herstel van gezondheid een maand verlofsverlenging verleend.

Aan den agent van politie 2de klasse op St. Martin, H. F. Kruythoft is op zijn verzoek eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

Aan den kommies der belastingen op St. Martin G. A. Huith is tot verder herstel van gezondheid vier weken verlofsverlenging verleend.

Aan Mej. J. Hellmund, schrijver op Bonaire is veertien dagen verlof verleend.

Aan den klerk op Saba F. A. Simmons is tot herstel van gezondheid twee maanden verlof verleend.

Aan den opzichter bij Openbare Werken G. A. 't Sas is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

De districtmeester van het 4e en 5e district alhier A. W. de Haseth is in activiteit hersteld; en de commies Ph. F. de Haseth PLz. eervol ontheven van de verdere waarneming der functien van districtmeester van het 4e en 5e district, en werkzaam gesteld ten kantore van den Directeur van Openbare Werken.

De tijd. agent van politie 2e klasse A. Sefania is uit 's lands dienst ontslagen.

Aan den hoofdagent van politie L. Bouman is om gewichtige redenen acht dagen verlofsverlenging verleend.

Aan Mej. J. Pourier, hoedenvlechtster te Santa Rosa, is tot verder herstel van gezondheid veertien dagen verlofsverlenging verleend.

Aan den commies ter Administratie van financien J. F. Haayen is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend.

De kapitein J. van der Zee is, onder dankbetuiging voor de aan den lande bewezen diensten, eervol ontheven van het ambt van Gezaghebber van de Bovenwindsche eilanden. De heer R. J. Beaujon Jr., is onder eervolle ontheffing uit het amt van Gezaghebber van Bonaire, benoemd tot Gezaghebber van de bovenwindsche eilanden. De heer J. H. Perret Gentil Lz. is benoemd tot Gezaghebber van Bonaire. De heer L. A. van den Berge is benoemd tot rooimeester op Curaçao, en de heer Ph. F. de Haseth PLz. ijker alhier.

Goede Reis.

Met de *Stuyvesant* vertrok Donderdag naar Holland de jongeheer WALTER BOOY, zoon van den Heer REMIGIO BOOY van Bonaire om zijn studies aan het St. Dominicus-College te Nijmegen te beginnen.

Gedenkboek.

In het *„Gedenkboek ter gelegenheid van het zilveren regeeringsjubileum van H. M. de Koningin Wilhelmina der Nederlanden"*, verschenen bij de firma La Rivière & Voorhoeve te Zwolle, komt een zeer zeer belangrijke bijdrage voor van Jhr. L. C. van Panhuys: *„De Nederlandsche Gebiedsdeelen in Amerika en West-Indië"*, een overzicht waarin heel wat materiaal verwerkt is en veel wetenswaardigs over Suriname en Curaçao wordt medegedeeld. *Kol. Wkb.*

Melaatschheid.

Onder „wetenschoppelijke berichten" schrijft de *„N. R. Ct."* van 10 Augustus, Avondblad C:

„Op een medisch congres te Straatsburg is een gunstig oordeel uitgesproken over het middel van den Franschen dokter POMARET tegen de melaatschheid, bekend als *„132-Pomaret."*

BUITENLAND.

Frankrijk.

Van welke zijde ook men de Regeeringsverklaringen van Stanley, Baldwin en Lord Curzon beziet, het blijft uiterst moeilijk zich daaruit een juist denkbeeld te vormen over de politieke gedragslijn, welke het Britsche Rijk zich voorstelt te volgen.

Evenmin de uitvoerige perscommentaren geven in dit opzicht eenig licht. En Stephane Lanzanne geeft dan ook zeker in de *„Matin"* de meening van velen weer, als hij zegt, de Engelsche verklaring is vaag en nevelachtig. Maar dat niet alléén. Zij heeft de Fransche Regeering en haar getrouwen bevestigd in de steeds vaster wordende overtuiging, dat Engeland onmachtig is een einde te maken aan het Europeesche conflict, indien Frankrijk zija eens ingenomen standpunt blijft handhaven.

. Dat het hiertoe meer dan ooit is besloten, lijdt geen twijfel.

De Engelsche Regeeringsverklaring brengt hierin geen verandering, het beroep op de publieke meening door bekendmaking der geheime onderhandelingen verschrikt de Fransche Regeering in het geheel niet.

Zij weet hoe de wereld denkt over Poincaré's politiek, hoe het isolement zich meer en meer voltrekt, zelfs België listig tracht door de Fransche en Engelsche klippen heen te zeilen; is zoo overtuigd van haar goed recht, dat een oordeel van wie dan ook, haar niet deert, dat zij zeker is eens die wereld haar gelijk te zien geven.

Onbegrijpelijke verblindheid? Toegegeven, naar een feit is het. Men verdiept zich dan ook niet overmatig in wat de eerstkomende weken zullen brengen, wat Engeland ten slotte zal doen.

Men critiseert de Engelsche handelwijze en evenals de pot en de ketel verwijten de beide geallieerden elkander de oorzaak te zijn van den droeven toestand in Europa, in vriendelijke termen nog altijd, met telkens herhaalde betuigingen van oprechte vriendschap en hoogachting, maar met een duidelijkheid, die juist aan dat vriendschappelijk gedoe een ironisch tintje geeft.

De onmacht in de Engelsche Regeeringsverklaring tot uiting gekomen, heeft het reeds al te sterk gegroeide machtsgevoel van Frankigk nog versterkt en daardoor de oplossing van het Roervraagstuk en dat der intergeallieerde schulden nog moeilijker gemaakt.

Wie zal het misprijzen, dat zoolang mogelijk beproefd wordt de éénheid onder de geallieerden te bewaren, maar telkens weer de deur open te zetten, terwijl men weet dat deze opnieuw zal worden toegeslagen, is bedenkelijk voor het prestige van een land. En dit nu, is thans het geval. Frankrijk weet, wat het wil, en al gaat die wil ook tegen geheel de wereld in, het zal dezen doorzetten. Nieuwe conferenties, nieuwe onderhandelingen, zullen blijven doodloopen op dezen alles beheerschenden eisch, opheffing van het lijdelijk verzet. Zoo wijd kan de deur door Engeland niet worden opengezet, Frankrijk slaat haar toe, zoolang dit kiertje blijft bestaan.

Frankrijk heeft geduld, het wacht de financieele ineenstorting af van het Duitsche Rijk, meenende dat onvermijdelijk daarmede het lijdelijk verzet een einde zal nemen.

Rustig wacht het in een aangrenzend vertrek op de laatste stuiptrekkingen in de ziekenkamer daarnaast.

Niet als de geneesheer, die alle middelen aangrijpt om den stervende te redden, maar als de schuldeischer, die meent dat de dood van schuldenaar hem de voldoening van zijn rekening zal verzekeren. Het denkt er niet aan, deze hoop wel eens ijdel zou kunnen zijn, dat met den schuldenaar ook de eenige kostwinner verdwijnt, die betalingsmogelijkheid kan scheppen. En zij die dit niet over het hoofd zien, troosten zich met de gedachte, dat een lam geslagen Duitschland in ieder geval geen gevaarlijke tegenstander meer is.

Zoo is op dit oogenblik de meer dan tragische toestand.

De één wil den geneesheer niet, meenende dat de dood de eenige uitkomst is; de ander wil wel als geneesheer optreden, bevreesd dat de oeconomische ondergang van het Rijk in het eigenland een terugslag zal vinden, maar huivert direct het mes in de wonde te zetten. Hij put zich uit in beschouwingen, treedt telkens weer in verbinding met hem, die van genezing niets wil weten en laat den tijd voorbij gaan, dringend om het allerergste te voorkomen.

En geheel de verdere wereld ziet dat lamlendige schouwspel aan. Een jammeren en klagen vervult de lucht; een lijden en gebrek is het deel van zoovele medemenschen ... en niemand strekt daadwerkelijk de handen uit, om een einde aan die ellende te maken.

Eindelijk moet men het zich eens bewust worden, dat het niet alleen geldt, wie gelijk of wie recht heeft.

Men moet begrijpen, dat een volk gebukt gaat onder de ondragelijke lasten van naoorlogsweeën.

Het recht van den overwinnaar, de eisch van Frankrijk, voldoening te krijgen, naar billijkheid althans, betwijfelen wij niet, maar hoog daarboven staat het recht van den mensch op Christelijke liefde van zijn medemensch.

Niet het beeld van de weelde, die er heerscht in wereldsteden als Berlijn en Dusseldorf, telkens weer door Fransche correspondenten in levendige kleuren geschetst, geeft een waarachtigen kijk op het jammerlijk bestaan van duizenden in het Duitsche Rijk. Evenmin als een beschrijving van het Parijsche nachtleven en de ergerlijke revues, een goed beeld zouden geven van het werkelijke gezinsleven in vele Fransche families.

In beide gevallen, zijn het de minder waardige elementen van een land en veelal nog vreemdelingen, die den toon aangeven. Om te weten wat er werkelijk geleden wordt, moet men doordringen in den nauweren kring van het eigenlijke volksleven.

Een zeer hoogstaand Fransch militair, goed op de hoogte als hij was door zijn verblijf in het Roergebied, hoewel overtuigd médestander van Poincarés's politiek, geloovende in Duitschlands mogelijkheid tot betalen, zeide, er moet een einde komen aan dezen wanhopigen toestand.

Want de éénling lijdt voor de fouten door Regeeringen in het verleden en nog in het heden gemaakt.

De éénling lijdt .... een volk gaat den ondergang tegemoet ....

Europa, gelijkt op een vulcaan, die ieder oogenblik kan uitbarsten .... en niemand helpt ..... niemand gehoorzaamt aan de stem van naastenliefde uit Rome weerklinkend, de eenige die redding brengen kan. Hoe lang nog.....

Bekendmaking.

De Procureur-generaal in de kolonie Curaçao brengt ter kennis van het publiek in het algemeen en van de zeevarenden in het bijzonder, dat door het Garnizoen alhier **op den 17n tot en met den 29n September a. s.** *met geweren schietoefeningen zullen worden gehouden op* **Caracasbaai,** *alwaar met scherp geschoten zal worden in de richting naar zee.*

Geduren de schietoefeningen zullen roode vlaggen geheschen worden boven het hek van de Quarantaine-inrichting, op het fort Beekenburg, op den seinpost Caracasbaai en aan het Spaansche Water.

Curaçao, den 3n September 1923.

De Procureur-generaal,

1—3 *J. B. GORSIRA.*

Dankbetuiging.

Aan allen, die mij bij gelegenheid mijner decoratie van hunne belangstelling deden blijken, betuig ik mijn hartelijken dank.

G. VAN ROGGEN.

DANKBETUIGING.

Bij dezen betuig ik mijn oprechten dank aan de WelEdelGeleerde Heeren Dr. Boogaart, Derks, Gaerste en de Eerwaarde Zusters van het St. Elisabet's Hospitaal voor hun zorgvuldige behandeling tijdens mijn ziekte in het Hospitaal.

Curaçao, 24 Augustus 1923.

2—3 *Marie Jienaar.*

De Heer en Mevrouw

Jan Appel Jr.

Urdaneta

geven hierbij kennis van de geboorte hunner zoon

Jan

Maracaibo (Venezuela)

28 Augustus 1923.